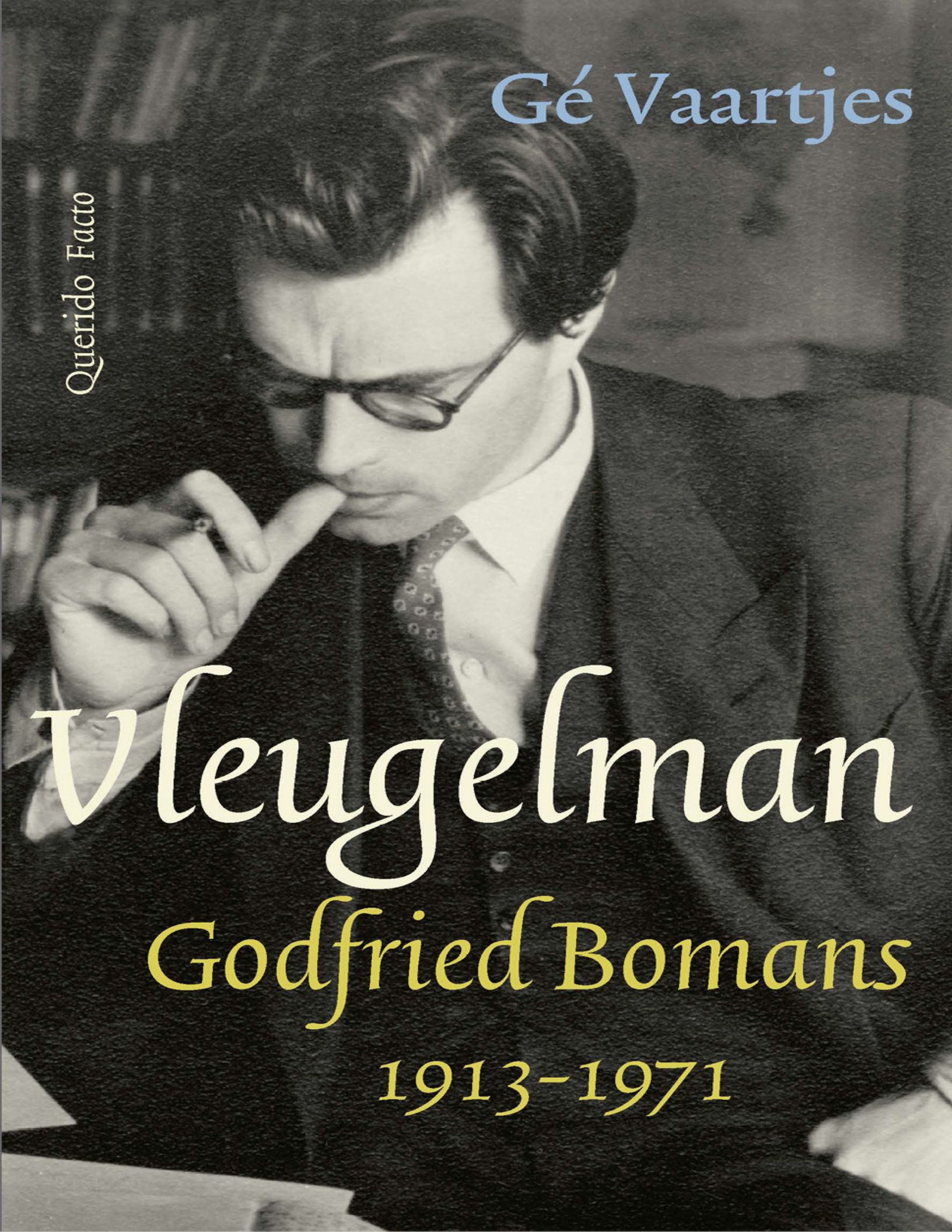

Gé Vaartjes

Querido Facto

Vleugelman

Godfried Bomans

1913-1971

Godfried Bomans rond 1950. Privécollectie.

OceanofPDF.com

Gé Vaartjes

Vleugelman

Godfried Bomans

1913-1971

Amsterdam · Antwerpen

OceanofPDF.com

De auteur ontving voor het schrijven van deze biografie financiële ondersteuning van het Nederlands Letterenfonds, het Jaap Harten Fonds en het Cultuurfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

HH
Harten Fonds

Beeldende Kunst & Literatuur

het
cultuurfonds

Eerste, tweede, derde en vierde (e-boek) druk 2025

© 2025 Gé Vaartjes

Voor overname kunt u zich wenden tot Querido Facto (onderdeel van Em. Querido's Uitgeverij), Weteringschans 259, 1017 XJ Amsterdam.

Querido Facto heeft getracht alle rechthebbenden op beeldmateriaal in deze biografie te achterhalen. Wie alsnog meent enig recht te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met de uitgeverij.

Omslagontwerp Brigitte Slangen
Omslagfoto privéarchief
E-boek Perfect Service

Alle fotomateriaal in deze biografie dat is ontleend aan het Literatuurmuseum, inclusief de schutbladen, is afkomstig uit de plakboeken van Godfried Bomans.

ISBN 978 90 2531 953 3 / NUR 402, 801, 958

www.querido.nl

Deze digitale editie is gemaakt naar de derde druk, 2025

‘Tenslotte kunnen wij over de diepste wortels van een mensch, van elk mensch en zeker van zulk een mensch, heel weinig zeggen.’

Godfried Bomans over Heinrich von Kleist, in een brief aan H. Prenen en A.J. Schneiders, 15 april 1937

OceanofPDF.com

Proloog

‘De hemel is bedekt en het waait, maar dat doet het hier altijd. Voortdurende wind maakt moe,’ noteerde Godfried Bomans in zijn dagboek, 13 juli 1971, op het Waddeneiland Rottumerplaat. Alles was grijs in de avond, hij zag lage, loodkleurige wolken.¹ Bomans was op dat moment een van de bekendste Nederlanders, als schrijver, als columnist en vooral ook als televisiepersoonlijkheid. Een beschaafd, origineel, puntig, ontregelend, geestig formulerend, verstrooid, katholiek – of toch niet? – orakel. Op uitnodiging van de VARA en de AVRO bracht eerst Bomans en vervolgens Jan Wolkers een week in eenzaamheid op het onbewoonde eiland door. Een experiment: hoe zouden de schrijvers op het volstreekte isolement reageren?

Bomans was griepig, maar vooral bang. Voor krijsende meeuwen, die ontspannen slapen onmogelijk maakten. Voor een eventuele wraakactie van activisten uit extreemlinkse hoek. Onzeker ook door de confrontatie met zichzelf: een man die volop in de schijnwerpers stond en door een groot deel van Nederland op handen gedragen werd als een unieke mengeling van filosoof, heilige, conferencier, grappenmaker, bestorven corpsbal en taalvirtuoos. Een bejubeld fenomeen, dat niettemin structureel aan zichzelf twijfelde.

De zelfconfrontatie verzandde niet op het strand van Rottumerplaat, maar bracht juist iets in beweging. ‘Ik heb veel aan vroeger gedacht, vooral aan mijn jeugd,’ schreef hij, ‘en veel gebeurtenissen die ik dacht vergeten te zijn, kwamen langzamerhand boven, zoals hier het gras boven het water als het eb is. Ik zie nu beter dan eerst en nú eigenlijk pas goed, dat ik ben wie ik ben en dat het zo heeft moeten zijn. Ik heb geen wrevel, geen spijt en geen wrok meer tegen het verleden. Zo is het allemaal gelopen en ik genees van mijn wonden.’²

Bomans plakte op Rottumerplaat pleisters op kwetsuren die waren ontstaan in zijn jaren als kind, puber en adolescent, in Haarlem en Heemstede. In zijn allerjongste jaren had hij nog geleefd in een volmaakt paradijs, maar daaruit voelde hij zich verdreven. Een leven lang probeerde hij het te herwinnen – of te creëren.

Godfried Bomans op Rottumerplaat, 10 juli 1971.
Collectie Aerophoto Eelde.